

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Δημογραφία

Ενότητα 11.1: Παράδειγμα - Περιφερειακές
διαφοροποιήσεις και ανισότητες του προσδόκιμου
ζωής στη γέννηση

Μιχάλης Αγοραστάκης

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας &
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ & ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΣΔΟΚΙΜΟΥ ΖΩΗΣ ΣΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ (1991-2006)
ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

Εισαγωγή - Στόχοι

Η Ελλάδα αυξάνει απρόσκοπτα κατά την τελευταία δεκαπενταετία, αν και με βραδείς ρυθμούς, την μέση προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση (e_0) και για τα δύο φύλα και ελάχιστα διαφοροποιείται πλέον των λοιπών δυτικών χωρών (Αγοραστάκης, 2009 και Ανδρουλάκη, 2007α).

Η μέση προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση, που προκύπτει από τον πίνακα επιβίωσης αποτελεί έναν δυναμικό δείκτη σύνοψης των συνθηκών θνησιμότητας ενός πληθυσμού σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή, και κατ' επέκταση της υγείας του εξεταζόμενου πληθυσμού.

Ωστόσο, κάτω από τον εθνικά διαμορφωμένο δείκτη, υποκρύπτονται **χωρικές** ανισότητες που προκύπτουν από την ανισοκατανομή των μεγεθών που τον συνθέτουν

Στόχοι της εργασίας:

- η αποτύπωση και η διερεύνηση των διαφοροποιημένων χωρικών μοτίβων επιβίωσης σε περιφερειακό επίπεδο για τις περιόδους 1990-92, 2000-02, 2005-07.
- η εξέταση της e_0 , όσον αφορά την ένταση και τους διαφοροποιημένους ρυθμούς μεταβολής τους.

ειδικό βάρος των ηλικιακών ομάδων στην αύξηση του μέσου όρου ζωής

- η σύγκλιση των περιφερειακών επιπέδων θνησιμότητας

Δεδομένα & Μεθοδολογία

- θάνατοι ανά φύλο και ηλικία ανά έτος σε τρεις διαφορετικές χρονικές τομές
(1990-1992, 2000-2002 και 2005-2007)

- οι πληθυσμοί των απογραφών

(κεντρικά έτη 1991 & 2001)

- ο εκτιμώμενος πληθυσμός για το κεντρικό έτος 2006

Μεθοδολογία:

- συνεπτυγμένοι πίνακες επιβίωσης με την υπόθεση του κλειστού πληθυσμού, ανά περιφέρεια και τριετία, σύμφωνα με τον Chiang (1984)

για τις ηλικίες 0 και 1-4 έτη, ακολουθήσαμε τον υπολογισμό που προτείνεται στον Preston κ.α., (2001:48), που υιοθετήθηκε από τους πρότυπους πίνακες επιβίωσης των Coale-Demeny, Coale & Demeny (1983).

- διαστήματα εμπιστοσύνης για την μέση προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση ανά φύλο και περιφέρεια σύμφωνα με τους Shkolnikov κ.α (2008)

- για την αποδόμηση των διαφορών της e_0 στις επιμέρους ηλικιακές ομάδες και το ποσοστό συμμετοχής τους, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των Andreev (1982) και Pressat (1985).

Μέση προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση (e0), διαστήματα εμπιστοσύνης, κέρδη ανά περιφέρεια, φύλο και περίοδο

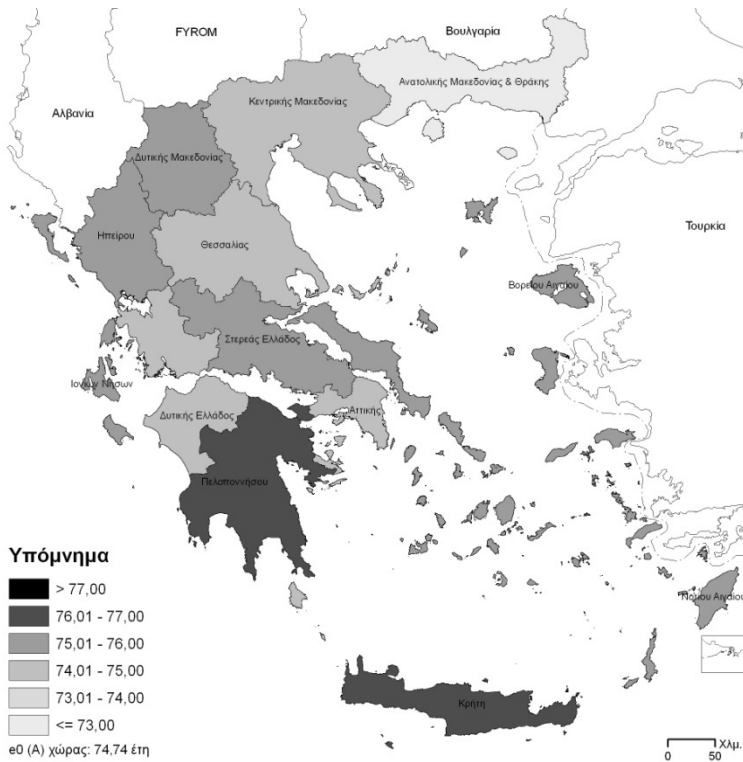
Περιφέρεια	Φύλο	1991			Δ(Γ-Α)	2001			Δ(Γ-Α)	2006			Δ1*	Δ2**	Δ3***	Ετήσια κέρδη			
		e ₀	ΔΕ (95%)			e ₀	ΔΕ (95%)			e ₀	ΔΕ (95%)					Δ1	Δ2	Δ3	
			Κάτω	Άνω			Κάτω	Άνω			Κάτω	Άνω							
Αν. Μακ. & Θράκης	A	72,83	72,56	73,12	5,21	73,92	73,64	74,20	5,85	75,25	74,98	75,55	5,19	1,09	1,33	2,42	0,11	0,27	0,16
	Γ	78,04	77,78	78,32		79,76	79,54	80,03		80,44	80,20	80,69		1,72	0,67	2,40	0,17	0,13	0,16
Κεντρικής Μακεδονίας	A	74,20	74,04	74,38	4,81	75,56	75,40	75,71	4,76	76,72	76,57	76,87	4,76	1,36	1,17	2,52	0,14	0,23	0,17
	Γ	79,01	78,86	79,19		80,32	80,19	80,46		81,48	81,36	81,63		1,30	1,16	2,47	0,13	0,23	0,16
Δυτικής Μακεδονίας	A	75,30	74,88	75,73	3,99	76,11	75,73	76,49	5,12	77,46	77,07	77,86	4,64	0,81	1,35	2,16	0,08	0,27	0,14
	Γ	79,29	78,96	79,65		81,23	80,89	81,56		82,10	81,79	82,46		1,94	0,87	2,81	0,19	0,17	0,19
Ηπείρου	A	75,28	74,93	75,65	6,12	76,58	76,20	76,91	5,87	77,94	77,61	78,33	5,83	1,30	1,36	2,66	0,13	0,27	0,18
	Γ	81,40	81,05	81,74		82,44	82,13	82,72		83,77	83,47	84,08		1,04	1,33	2,37	0,10	0,27	0,16
Θεσσαλίας	A	74,72	74,47	74,97	5,47	75,69	75,45	75,92	4,95	76,88	76,63	77,14	5,16	0,96	1,19	2,15	0,10	0,24	0,14
	Γ	80,19	79,97	80,42		80,64	80,41	80,87		82,04	81,84	82,26		0,44	1,40	1,85	0,04	0,28	0,12
Ιονίων Νήσων	A	75,04	74,54	75,53	4,60	76,55	76,11	77,01	4,84	78,45	78,03	78,93	3,91	1,52	1,90	3,42	0,15	0,38	0,23
	Γ	79,64	79,18	80,11		81,39	81,02	81,74		82,36	82,06	82,75		1,75	0,97	2,72	0,17	0,19	0,18
Δυτικής Ελλάδος	A	74,79	74,52	75,07	5,34	76,04	75,74	76,30	5,16	76,95	76,67	77,22	4,98	1,25	0,91	2,16	0,12	0,18	0,14
	Γ	80,13	79,88	80,39		81,20	80,97	81,44		81,93	81,71	82,17		1,07	0,73	1,79	0,11	0,15	0,12
Στερεάς Ελλάδος	A	75,33	75,03	75,64	5,23	75,75	75,46	76,05	5,39	77,02	76,74	77,32	5,05	0,42	1,28	1,70	0,04	0,26	0,11
	Γ	80,56	80,31	80,81		81,13	80,91	81,38		82,07	81,84	82,29		0,57	0,94	1,51	0,06	0,19	0,10
Αττικής	A	74,31	74,17	74,44	4,98	75,80	75,69	75,92	5,00	77,41	77,30	77,54	4,37	1,50	1,61	3,10	0,15	0,32	0,21
	Γ	79,28	79,17	79,41		80,80	80,71	80,90		81,78	81,68	81,88		1,52	0,98	2,50	0,15	0,20	0,17
Πελοποννήσου	A	76,39	76,11	76,68	4,38	76,80	76,55	77,08	4,87	77,43	77,17	77,72	4,94	0,42	0,63	1,05	0,04	0,13	0,07
	Γ	80,77	80,53	81,03		81,67	81,43	81,90		82,37	82,12	82,61		0,90	0,70	1,60	0,09	0,14	0,11
Βορείου Αιγαίου	A	75,36	74,89	75,82	4,87	76,54	76,10	77,02	4,89	77,67	77,21	78,10	4,02	1,18	1,13	2,31	0,12	0,23	0,15
	Γ	80,23	79,80	80,73		81,43	81,05	81,87		81,69	81,30	82,10		1,20	0,26	1,46	0,12	0,05	0,10
Νοτίου Αιγαίου	A	75,43	75,03	75,87	4,26	77,33	76,97	77,74	3,89	78,21	77,82	78,64	4,05	1,91	0,88	2,79	0,19	0,18	0,19
	Γ	79,68	79,32	80,09		81,23	80,89	81,60		82,26	81,94	82,60		1,54	1,04	2,58	0,15	0,21	0,17
Κρήτη	A	76,53	76,20	76,87	4,26	76,88	76,60	77,16	4,98	77,65	77,36	77,92	4,85	0,35	0,77	1,11	0,03	0,15	0,07
	Γ	80,80	80,51	81,09		81,86	81,60	82,09		82,49	82,28	82,73		1,06	0,63	1,70	0,11	0,13	0,11
Ελλάδα	A	74,74	74,68	74,82	4,91	75,90	75,83	75,96	5,00	77,17	77,10	77,23	4,68	1,16	1,27	2,43	0,12	0,25	0,16
	Γ	79,65	79,59	79,72		80,90	80,84	80,95		81,85	81,79	81,91		1,25	0,95	2,20	0,13	0,19	0,15
Εύρος e0 (μεγ.-ελαχ.)	A		3,71			3,41				3,20									
	Γ		3,36			2,68				3,34									

*Δ(2000-02,1990-92 ** Δ(2005-07,2000-02)) ***Δ(2005-07,1990-92)

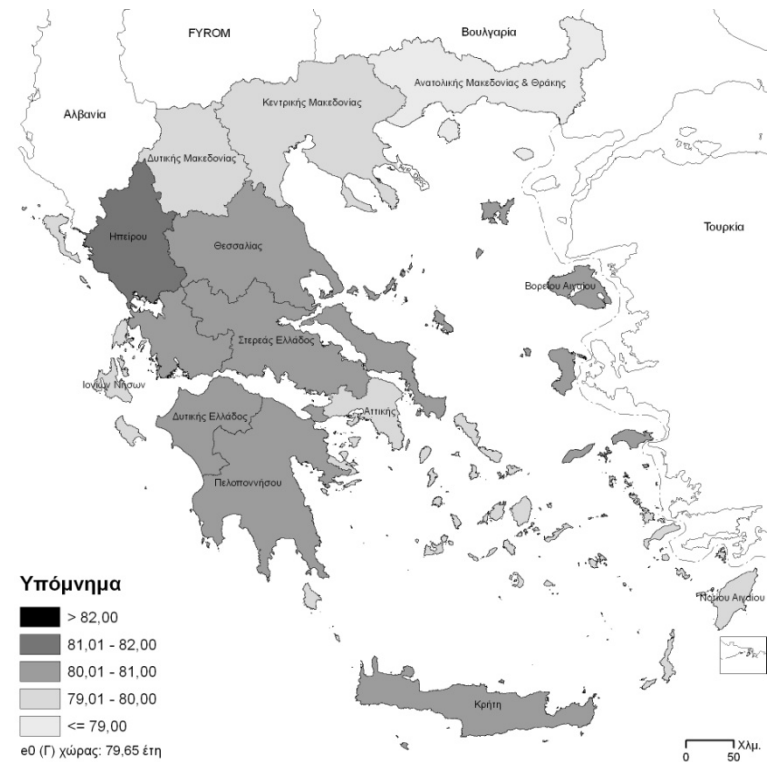
Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ίδιοι υπολογισμοί

ΧΩΡΙΚΑ ΜΟΤΙΒΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ (1)

ε0 (άνδρες) 1990-1992

ε0 (γυναίκες) 1990-1992

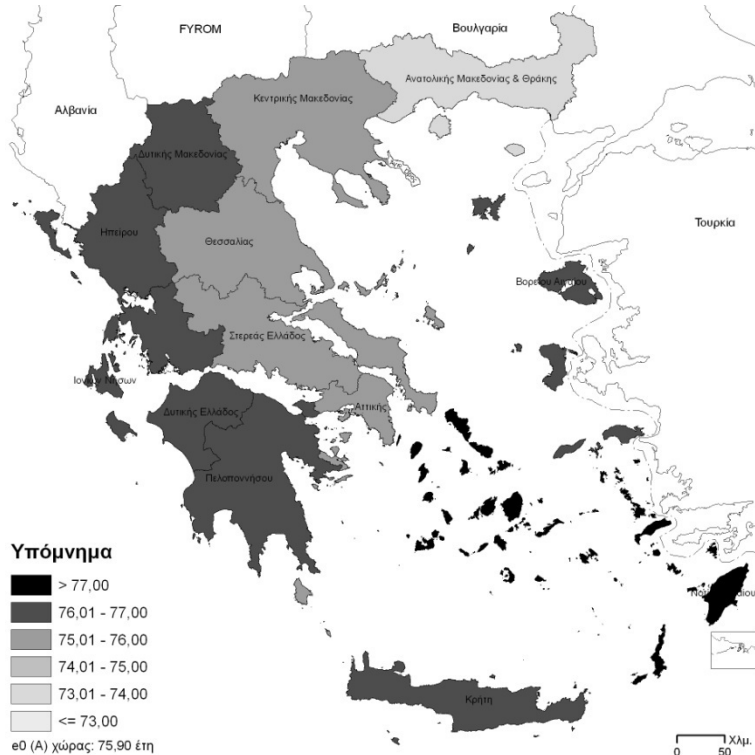
Οι περιφέρειες Κρήτης & Πελοποννήσου, καταλαμβάνουν τις δύο πρώτες θέσεις με 76,53 και 76,39 έτη, ενώ τις δύο τελευταίες, οι Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, με 74,20 και 72,83 έτη, αντίστοιχα. Η διαφορά ελάχιστης και μέγιστης τιμής ανέρχεται το 1991 στα 3,71 έτη.

Διακρίνουμε την Ήπειρο (81,40 έτη) και την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (78,04 έτη) στα άκρα της κατάταξης, με διαφορά μέγιστη και ελάχιστης ε0 τα 3,36 έτη.

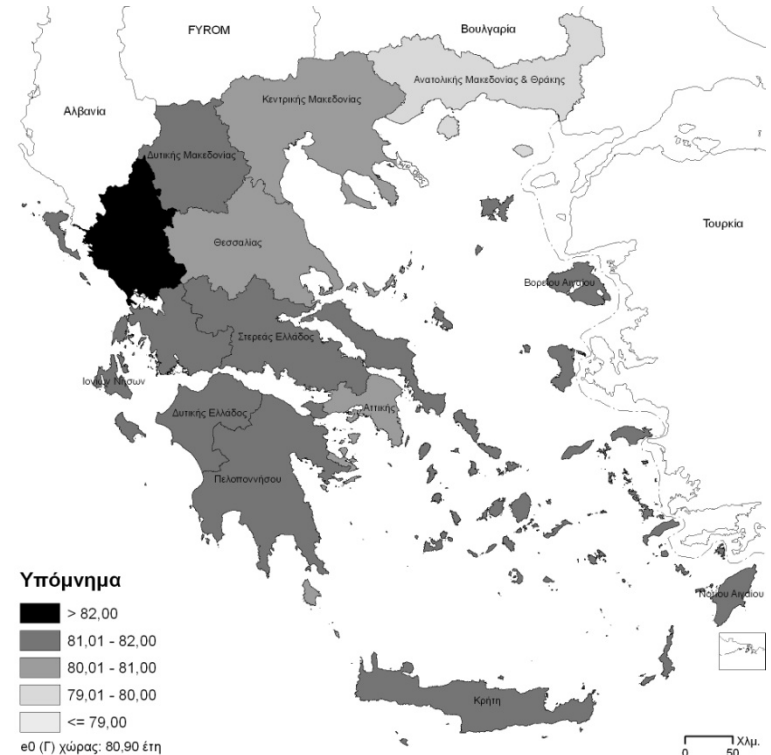

ΧΩΡΙΚΑ ΜΟΤΙΒΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ (2)

ε0 (άνδρες) 2000-2002

ε0 (γυναίκες) 2000-2002

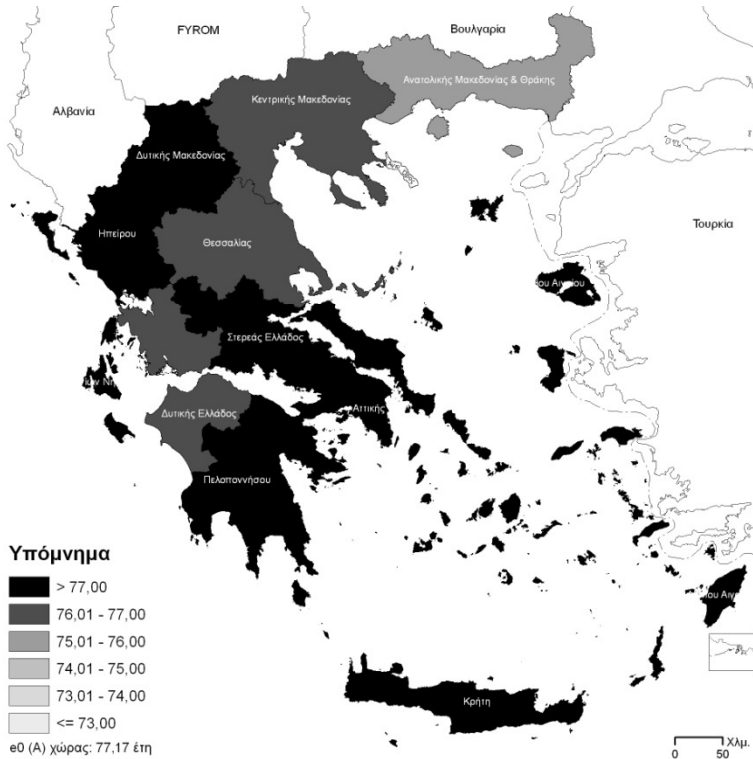

Διαπιστώνουμε την μερική ανακατανομή της θέσης των περιφερειών μας στην ιεραρχία της ε0 των ανδρών, καθώς στη πρώτη θέση βρίσκουμε πλέον την περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου (77,33 έτη) με την Κρήτη (76,88 έτη) να υποβαθμίζεται στη δεύτερη θέση.

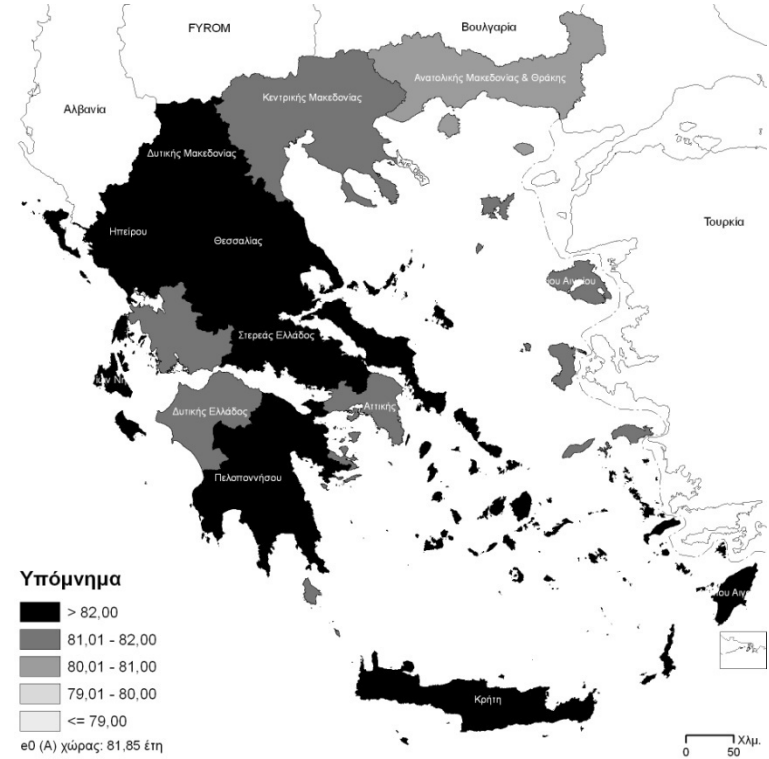
Όσον αφορά το 2001 αν και η αντίθεση των ακραίων περιφερειών παραμένει (82,44 έναντι 79,76 ετών), ωστόσο η διάφορά των ε0 τους μειώνεται σε 2,68 έτη.

ΧΩΡΙΚΑ ΜΟΤΙΒΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ (3)

ε0 (άνδρες) 2005-2007

ε0 (γυναίκες) 2005-2007

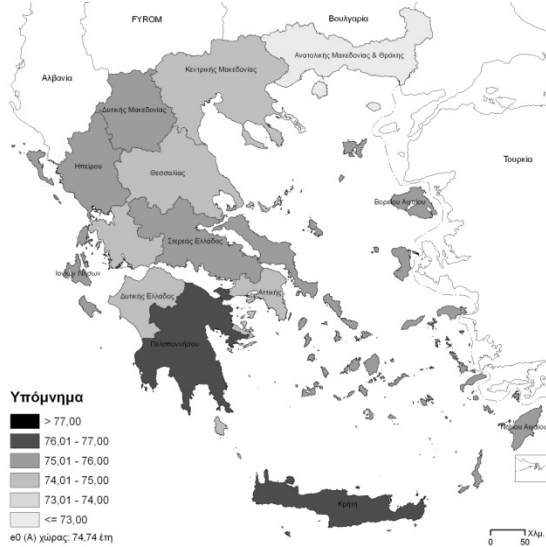

Προχωρώντας στο 2006, μία ακόμη νησιωτική περιφέρεια, των Ιονίων Νήσων, καταλαμβάνει την πρώτη θέση με προσδόκιμο ζωής στα 78,45 έτη, υποβαθμίζοντας το Νότιο Αιγαίο (78,21 έτη) στη δεύτερη.

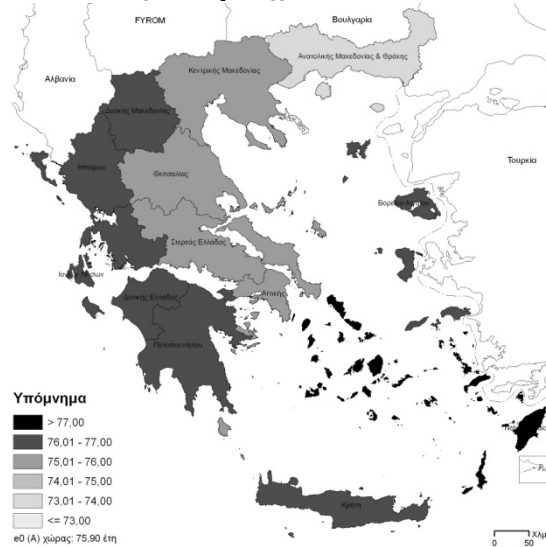
Οι ενδοπεριφερειακές διαφορές αυξάνονται στα 3,34 έτη και ταυτόχρονα αναδεικνύεται μία γεωγραφική ζώνη με προσδόκιμο ζωής άνω των 82 ετών με βόρειο-δυτική κατεύθυνση, που περιλαμβάνει 8 από τις 13 περιφέρειες της χώρας

ΧΩΡΙΚΑ ΜΟΤΙΒΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ (4)

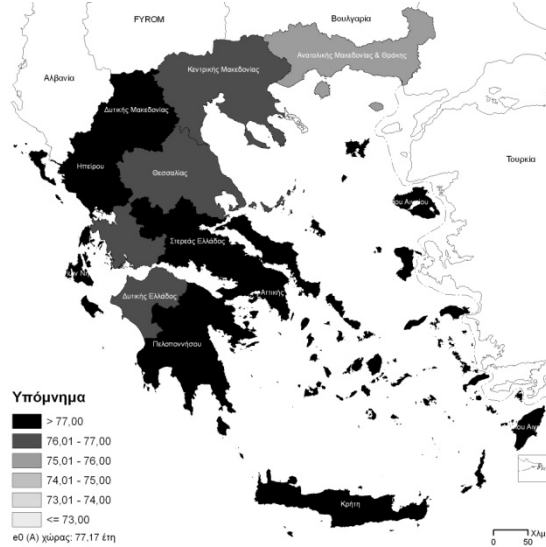
ε0 (άνδρες) 1990-1992

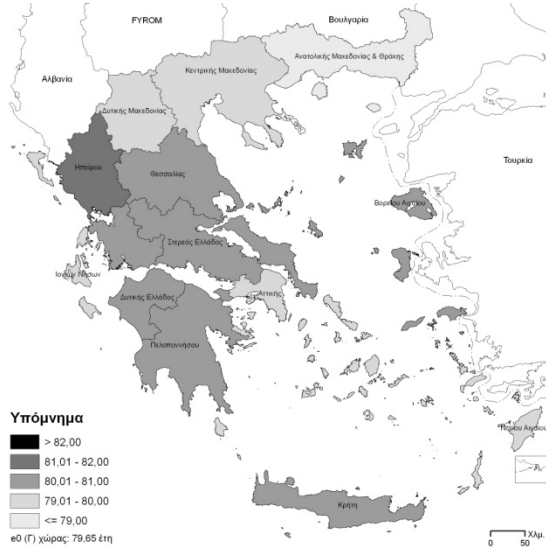
ε0 (άνδρες) 2000-2002

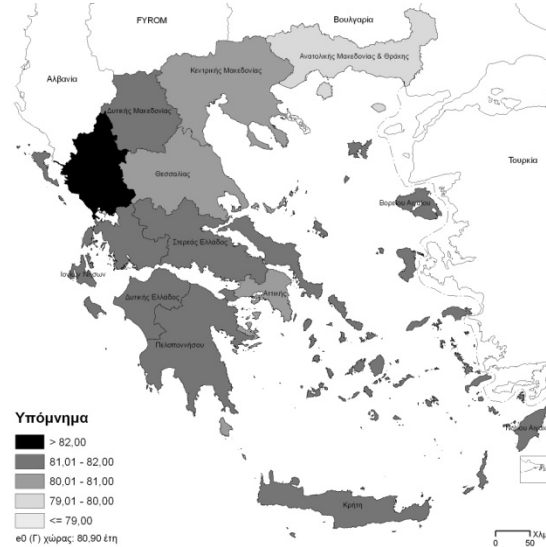
ε0 (άνδρες) 2005-2007

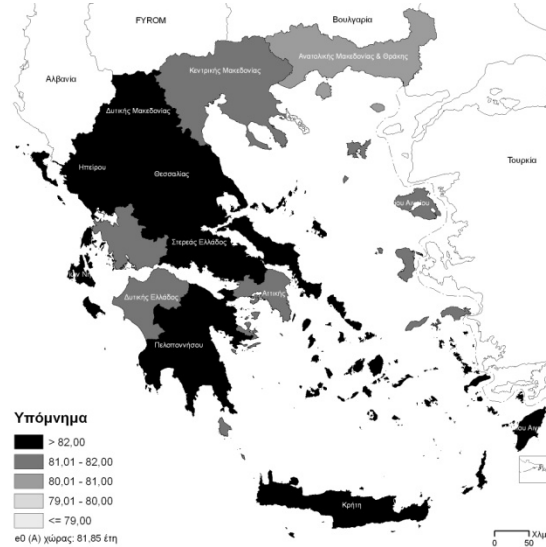
ε0 (γυναίκες) 1990-1992

ε0 (γυναίκες) 2000-2002

ε0 (γυναίκες) 2005-2007

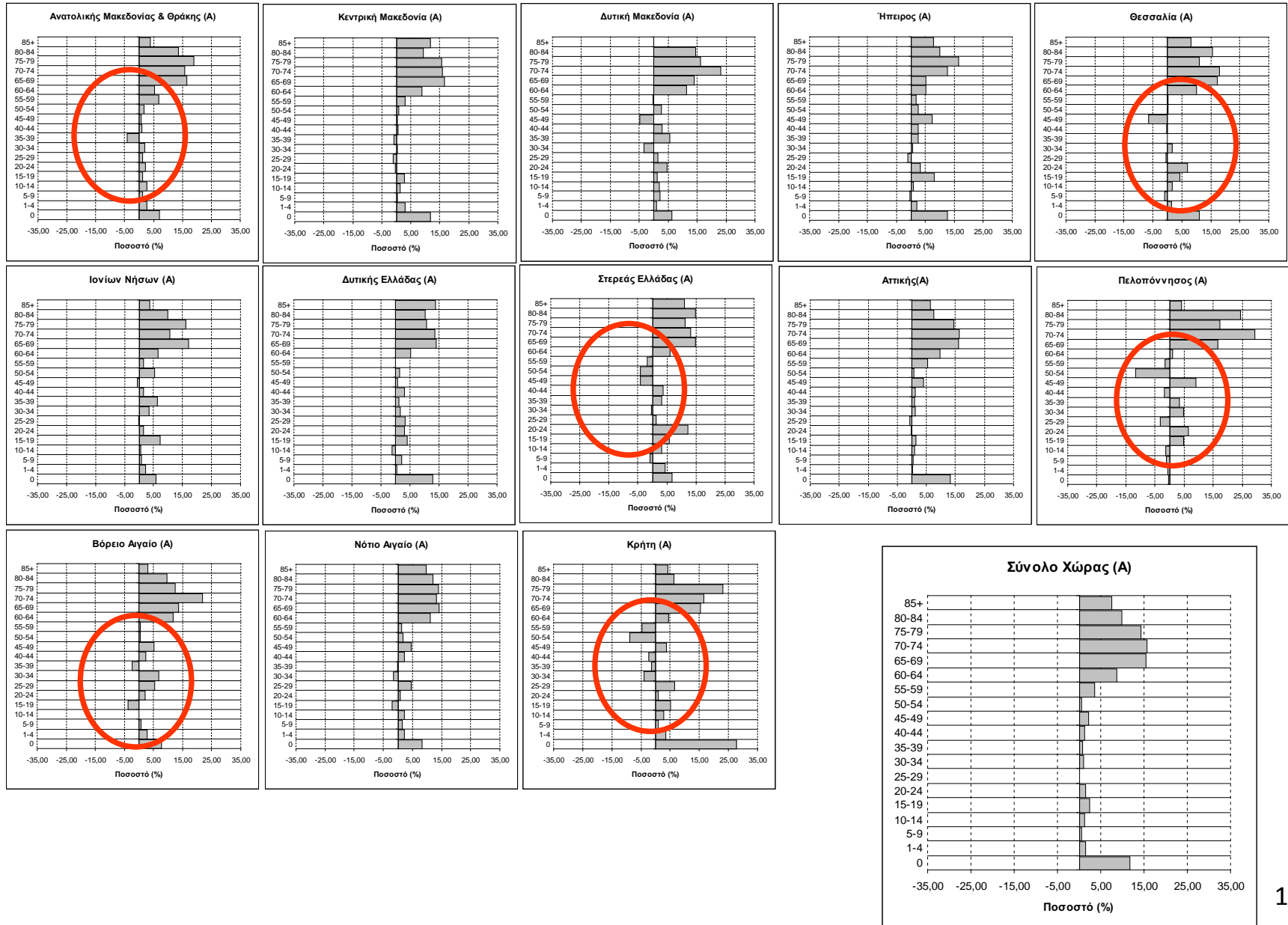

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΡΥΘΜΟΙ ΑΥΞΗΣΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΔΟΚΙΜΟ ΖΩΗΣ

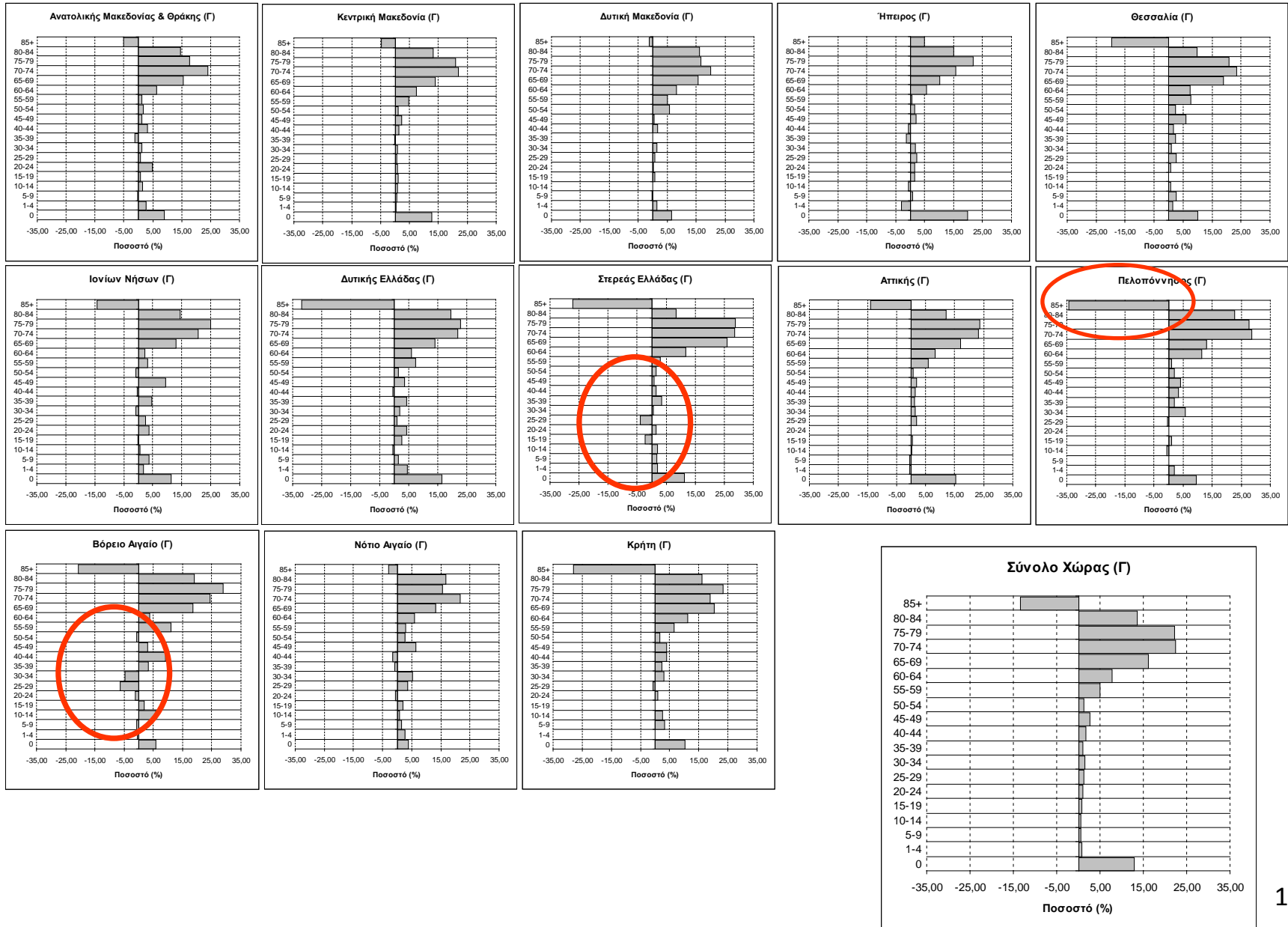
Διαπιστώνεται ότι από τη συνολική αύξηση του προσδόκιμου ζωής, τόσο για το σύνολο της περιόδου (1991-2006), όσο και για τις δύο υπό-περιόδους, δεν εξαιρείται καμία περιφέρεια. Ωστόσο, η αύξηση αυτή δεν είναι ούτε χρονικά ούτε χωρικά ισόρροπη, και τόσο οι μεταβολές στη σειρά κατάταξης των περιφερειών όσο και η εναλλαγή των χωρικών μοτίβων επιβίωσης διαχρονικά, το επιβεβαιώνουν. Το γεγονός αυτό οφείλεται, προφανώς στους διαφοροποιημένους ρυθμούς αύξησης της e_0 στις εξεταζόμενες χωρικές ενότητες, ρυθμοί που αντικατοπτρίζουν τις διαφορετικές ταχύτητες με τις οποίες οι περιφέρειες βελτιώνουν την θνησιμότητά τους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, διαφοροποιημένων ρυθμών αύξησης του προσδόκιμου ζωής και αρχικής θέσης εκκίνησης αποτελούν τόσο η Κρήτη και η Πελοπόννησος όσο και οι Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας. Οι δύο πρώτες, αν και σημειώνουν τα χαμηλότερα κέρδη για τους άνδρες και χαμηλά κέρδη για τις γυναίκες, διατηρούνται στις πρώτες θέσεις κατάταξης το 2001, ενώ το 2006, οι λιγότερο «ευνοημένες» περιφέρειες κατορθώνουν όχι μόνο να τις φτάσουν αλλά και να τις ξεπεράσουν (όσον αφορά την e_0 των ανδρών), σε αντίθεση με την θέση τους στην ιεραρχία της e_0 στο γυναικείο φύλο, όπου παραμένουν σταθερά στις πρώτες θέσεις. Αντίθετα, οι ταχύτητες βελτίωσης του προσδόκιμου ζωής της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας και για τα δύο φύλα, δεν είναι ικανές να τις απεγκλωβίσουν από τις τελευταίες θέσεις, καθ'όλη την δεκαπενταετία.

Ποσοστιαία συμμετοχή των ηλικιακών ομάδων στα κέρδη της μέσης προσδοκώμενης ζωής στη γέννηση των ανδρών (1991-2006)

Ποσοστιαία συμμετοχή των ηλικιακών ομάδων στα κέρδη της μέσης προσδοκώμενης ζωής στη γέννηση των γυναικών (1991-2006)

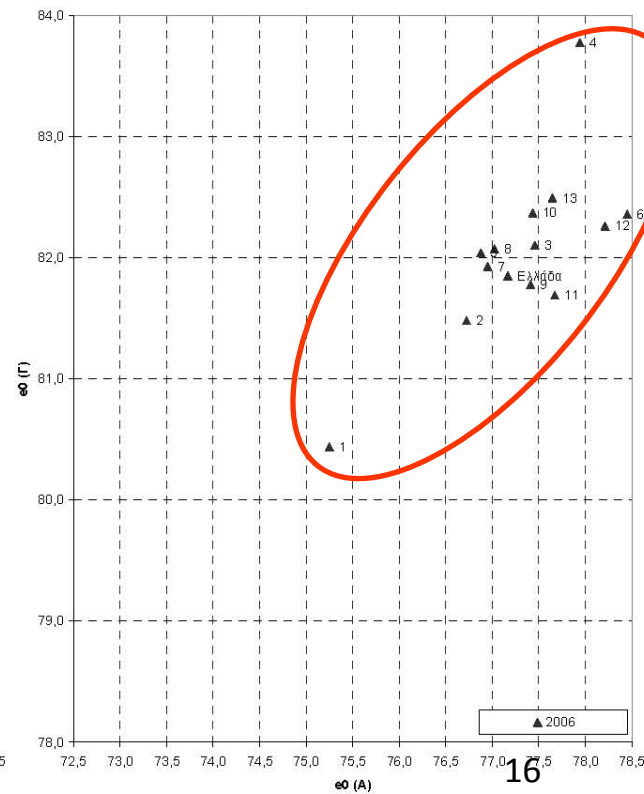
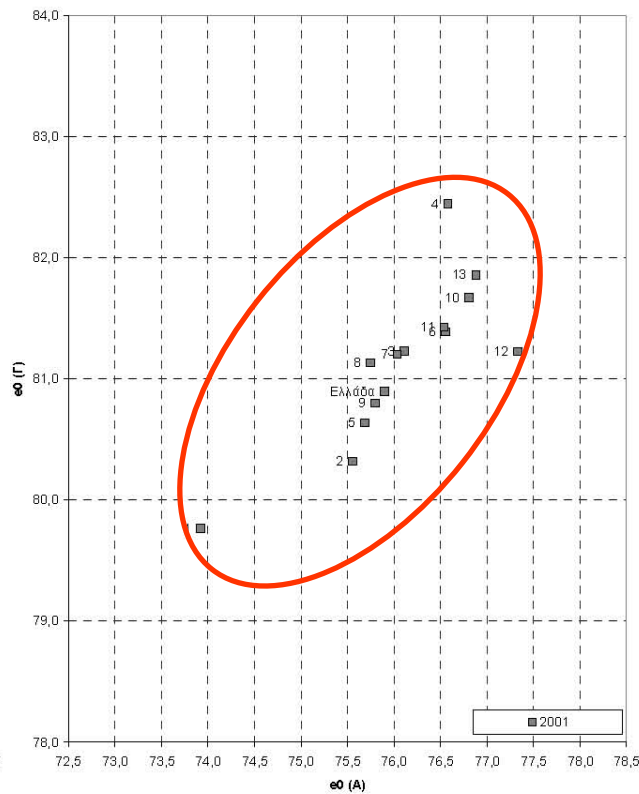
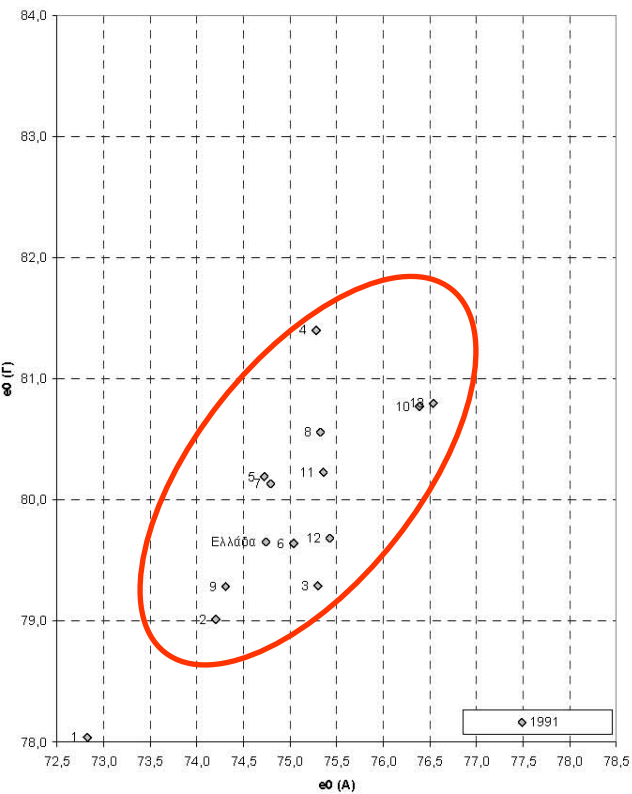
Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΑΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΓΕΝΝΗΣΗ

Η ανά ηλικία αύξηση της θνησιμότητας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις επιμέρους συνθήκες θνησιμότητας που επικρατούν στην εκάστοτε περιφέρεια. Για παράδειγμα, χαρακτηριστική είναι η αύξηση της θνησιμότητας των ανδρών στις νησιωτικές περιφέρειες του Βορείου και Νοτίου Αιγαίου στις ηλικίες 15-19 ετών, όπου οι εξωγενείς αιτίες θανάτου, κυρίως τα τροχαία ατυχήματα, κυριαρχούν. Παράλληλα, η αύξηση της θνησιμότητας στις ενδιάμεσες ηλικίες 30-59 ετών, αφενός μεν προκαλεί προβληματισμό ως προς τις αιτίες θανάτου και αφετέρου δε ότι εντοπίζεται χωρικά στις περιφέρειες με σημαντικά ποσοστά αγροτικού πληθυσμού. Όσον αφορά τις γυναίκες, για ακόμη μία φορά αναδεικνύεται το συγκριτικό τους πλεονέκτημα σε σχέση με την ανδρική υπερθνησιμότητα, ενώ η αύξηση της θνησιμότητας που αναδείξαμε κατά κύριο λόγο πρέπει να οφείλεται στην αύξηση της μητρικής θνησιμότητας.

Οι πρότερες τάσεις χαρακτηρίζουν την εξέλιξη της θνησιμότητας σε όλες (με εξαίρεση τις πρώην σοσιαλιστικές χώρες της Ευρώπης) τις ανεπτυγμένες χώρες του πλανήτη μας. Είναι προφανές, ότι στην χώρα μας- όπως και στις χώρες αυτές-, τα μελλοντικά κέρδη στο προσδόκιμο ζωής θα οφείλονται όλο και περισσότερο στην μείωση των πιθανοτήτων θανάτου στις μεγάλες ηλικίες -και δευτερευόντως στις ηλικίες που θίγονται ιδιαίτερα από τα τροχαία ατυχήματα-, στο βαθμό που τα περιθώρια συρρίκνωσης της θνησιμότητας στην παιδική και εφηβική ηλικία τείνουν πλέον να εξαντληθούν. Η αύξηση αυτή του μέσου όρου ζωής μας, οδηγεί αναπόφευκτα και στην επιτάχυνση της γήρανσης του πληθυσμού. Επομένως, εν απουσία σημαντικών αλλαγών των αναπαραγωγικών μας συμπεριφορών (βλ. αύξηση της γονιμότητας), αλλαγών που δεν φαίνονται πιθανές, το ποσοστό των ηλικιωμένων στον συνολικό πληθυσμό θα αυξάνεται προοδευτικά τις επόμενες δεκαετίες στην Ελλάδα, και η τάση αυτή είναι μη αναστρέψιμη.

ΣΥΓΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΘΝΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ;

Για να εξετάσουμε αν υπάρχει σύγκλιση των διαπεριφερειακών ανισοτήτων στην διάρκεια της τελευταίας δεκαπενταετίας, χρησιμοποιήσαμε δύο διαφορετικές μεθόδους: η πρώτη στηρίζεται στη γραφική απεικόνιση των σχετικών αποστάσεων των περιφερειών και η δεύτερη αφορά τη στατιστική διερεύνηση της διαφοροποίησης από τον εθνικό μέσο όρο, (της διαφορικής δηλαδή θνησιμότητας ανά φύλο, εκφρασμένες από τα προσδόκιμα ζωής ανδρών και γυναικών). Ειδικότερα, όσον αφορά την δεύτερη μέθοδο, χρησιμοποιήσαμε τα διαστήματα εμπιστοσύνης, τα οποία μας επιτρέπουν να διακρίνουμε εκείνες τις περιφέρειες που διαφέρουν στατιστικά σημαντικά από τον εθνικό μέσο όρο.

Συμπεράσματα

Στην εργασία αυτή, παρουσιάσαμε μία πρώτη προσέγγιση στις διαφοροποιήσεις και ανισότητες του προσδόκιμου ζωής στη γέννηση, σε επίπεδο περιφέρειας, κατά την περίοδο 1991-2006. Εκ των προαναφερθέντων, αν και προκύπτει ότι το προσδόκιμο ζωής αυξάνεται καθολικά για τις περιφέρειες, αφενός μεν τα διαφορετικά σημεία εκκίνησης και αφετέρου δε οι διαφοροποιημένοι ρυθμοί αύξησης, οδηγούν στην εναλλαγή των χωρικών μοτίβων επιβίωσης. Έτσι, διακρίναμε τον γεωγραφικό επαναπροσδιορισμό των μοτίβων υψηλής επιβίωσης και ταυτόχρονα την διαχρονική σταθερότητα εκείνων της χαμηλής επιβίωσης.

Οι πρότερες τάσεις χαρακτηρίζουν τους διαφοροποιημένους ρυθμούς βελτίωσης του προσδόκιμου ζωής, που όπως δείξαμε οφείλεται κατά κύριο λόγο στην πτώση της θνησιμότητας στις μεγάλες ηλικίες (65 ετών και άνω), ενώ σε μικρότερο στη συρρίκνωση της βρεφικής θνησιμότητας. Ταυτόχρονα εντοπίσαμε την αύξηση της θνησιμότητας σε συγκεκριμένες ηλικίες και περιφέρειες, γεγονός που αναδεικνύει τις διαφορετικές ταχύτητες βελτίωσης της κατά ηλικίας συνθηκών θνησιμότητας ανά περιφέρεια.

Τέλος για περαιτέρω μελέτη, ιδιαίτερο ενδιαφέρον θα παρουσίαζε η εισαγωγή στην ανάλυσή μας αφενός μεν του προσδόκιμου ζωής σε μεγαλύτερες ηλικίες (λ.χ. 15 ή 65 ετών), στο βαθμό που, αν και η μέση προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση αποτελεί έναν δυναμικό δείκτη, είναι ιδιαίτερα «ευαίσθητος» ως προς της μεταβολές της βρεφικής και παιδικής θνησιμότητας, ενώ το μεγαλύτερο μέρος των ηλικιακών κερδών, όπως αναδείξαμε, μετατοπίζεται προς τις μεγαλύτερες ηλικίες και αφετέρου δε των αιτιών θανάτου ανά φύλο και ηλικία.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Τέλος Ενότητας

